

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0279-303
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Запорізький національний університет
ID ОП у ЄДЕБО	02125243
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Освітня програма «Хімія», другий (магістерський) рівень вищої освіти, 10 «Природничі науки», 102«Хімія»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://www.znu.edu.ua/pidrozdil/viddil_monitoryngu/vidom-pro-samoocin/op_102_kh_m_ya_mag_2019_znu.pdf
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	10 Природничі науки
Дата засідання	16.12.20
№ протоколу	11
Доповідач	Дмитрів Григорій Степанович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◁ наявні

◁ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◁ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◁ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

+ відсутні

Обґрунтування:

Підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації – відсутні

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	Під час розробки освітньої програми Хімія враховано досвід іноземних та вітчизняних закладів вищої освіти, щоправда детально який, так і не зрозуміло, ані з самоаналізу, ані зі звіту експертів, з іншого боку видно залучення усіх стейкхолдерів, особливо врахування потреб регіону в фахівцях-хіміках. Належним чином проведено аналіз відповідності програмних результатів навчання та фактично отриманих результатів навчання.	В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	В цілому освітні компоненти являють собою структурно-логічну взаємозв'язану систему, що дозволяє досягти заявлених програмних результатів навчання за ОП «Хімія», зокрема є можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, наявна практична підготовка здобувачів вищої освіти, роботодавці беруть активну участь щодо оновлення змісту навчальних дисциплін, передбачено набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Обсяг освітньої програми й окремих освітніх	В	

		компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів вищої освіти та є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Однак механізм системи обрання здобувачами ВО вибіркового дисциплін створює обмеженість у виборі дисциплін із загальноуніверситетського переліку дисциплін вільного вибору.		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу, це саме стосується і правил визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, щоправда відсутні приклади їхнього застосування на практиці. Відсутнє положення, яким регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.	В	
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Навчальний процес відбувається із врахуванням концепції студентоцентрованого підходу: вільний вибір здобувачами вищої освіти тем виконання магістерської роботи та місця проходження виробничих практик; творчий і науковий потенціал магістранти можуть реалізувати, працюючи в наукових гуртках, навчально-науково-дослідній лабораторії біотехнологій фізіологічно-активних речовин, зокрема при виконанні держбюджетного проектів колективом молодих учених; надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів	В	

		навчання, порядку та критеріїв оцінювання за кожною навчальною дисципліною, має місце систематичне оновлення змісту освітніх компонентів, які включено до освітньої програми з урахуванням результатів моніторингу, побажань та зауважень здобувачів освіти та інших стейкхолдерів. Основні недоліки: силабуси навчальних дисциплін доступні лише для внутрішньої аудиторії (система Moodle) і пасивність учасників ОП в програмах міжнародної академічної мобільності.		
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	А	Локальна нормативна база ЗНУ в повному обсязі врегульовує механізми контрольних заходів, процедури оцінювання здобувачів вищої освіти СО «Магістр» за ОП «Хімія» та питання дотримання академічної доброчесності. Магістранти позитивно оцінюють об'єктивність, неупередженість і прозорість оцінювання викладачами навчальних здобутків. Експертна комісія рекомендує запровадити практику перевірки навчально-методичних матеріалів, розробниками яких є науково-педагогічні працівники кафедри хімії, в системі «Антиплагіат».	В	У самоаналізі ОП та у звіті про результати акредитаційної експертизи ОП відсутнє наведення конкретних прикладів реалізації «Кодексу академічної доброчесності ЗНУ». Оскільки на сьогоднішній день не було прецедентів оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів на ОП «Хімія», то ставити критерій «А», котрий вказує на зразковість акредитації не є доречним.
Критерій 6. Людські ресурси	В	Професійна кваліфікація НПП, задіяних у реалізації ОП «Хімія», забезпечує досягнення визначених ОП цілей та результатів навчання; процедура конкурсного добору викладачів є прозорою та дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього	В	

		професіоналізму; запроваджено систему стимулювання діяльності викладачів, та створюються сприятливі умови для професійного розвитку та розвитку викладацькій майстерності. Однак, НПП, залучені до викладання за ОП «Хімія», не проходили наукові стажування та/або підвищення кваліфікації в закордонних закладах вищої освіти або наукових установах, окрім того, необхідно запровадити системи заохочення допоміжного персоналу.		
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Матеріально-технічні ресурси цілком достатні для реалізації ОП «Хімія», адміністрація університету проводить консультації зі студентським самоврядуванням, періодичні опитування, систематичні зустрічі зі здобувачами освіти для виявлення і врахування потреб у покращенні інфраструктури, налагоджено систему постійного моніторингу з метою запобігання і виявлення конфлікту інтересів. Поряд з тим необхідно навчальний корпус обладнати пандусом і спеціальними сходовими підйомниками для пересування осіб на візках та затвердити та ввести в дію «Положення про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій, у тому числі пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією».	В	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми регулюються Положенням, забезпечено відкритий	В	

		<p>доступ до ОП «Хімія» та переліку компонент освітньої програми, здобувачі вищої освіти та роботодавці залучені до процесу перегляду освітньої програми та оцінювання процедур забезпечення її якості, наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОП, розроблено локальну нормативну базу з забезпечення якості вищої освіти, описи освітніх програм доступні широкому загалу, як для ознайомлення з освітніми компонентами так і з метою отримання відгуків від стейкхолдерів. Експертна група пропонує створити об'єднання роботодавців, яке буде системно залучено до процесу періодичного перегляду освітніх програм та інших процедур забезпечення якості вищої освіти а також додати інформацію про кількість кредитів кожної освітньої компоненти на сайті, де розміщено освітню програму.</p>		
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	В	<p>Обсяг і зміст оприлюдненої інформації з ОП «Хімія» є достатнім для забезпечення можливості потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей і змісту підготовки здобувачів вищої освіти за цією ОП, інформація, яка підлягає обов'язковому оприлюдненню міститься на сайті університету, внутрішні нормативно-правові акти є доступними і зрозумілими. На жаль, лише частина інформації щодо навчальних дисциплін і методичне забезпечення щодо їх вивчення доступні для магістрантів на</p>	В	

		сторінках кафедри хімії – решта є в Системі електронного забезпечення навчання ЗНУ, що не дозволяє більш широко інформувати потенційних вступників на програму зі змістом навчальних дисциплін. Крім цього варто створити окрему електронну сторінку зі зворотнім зв'язком щодо обговорення наданих пропозицій до освітньої програми «Хімія».		
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Загалом освітня програма «Хімія» другого (магістерського) рівня, яка реалізується кафедрою хімії біологічного факультету в Запорізькому національному університеті заслуговує акредитації в повній мірі. Тим не менш є низка недоліків, котрі потребують усунення, щоб ця ОП стала ще кращою.

- Є побажання врахувати специфіку освітньої програми в назві;
- Механізм реалізації вільної траєкторії студента потребує значної модернізації, оскільки на сьогодні здобувач освіти є суттєво обмежений у своєму виборі: йому доступні лише ті предмети, котрі забезпечуються факультетом і немає можливості вибирати дисципліни із загальноуніверситетського переліку дисциплін вільного вибору, на вебсторінці для зовнішніх користувачів навіть цього немає;
- Необхідно активізувати науково-педагогічних працівників, які забезпечують ОП щодо пошуку можливостей проходження наукових стажувань та/або підвищення кваліфікації в закордонних закладах вищої освіти або наукових установах;
- Аналогічно учасникам ОП слід брати активну участь в програмах міжнародної академічної мобільності, насамперед Erasmus+, а також у програмах обміну між закладами, міжнародних конференціях та стажуваннях;
- Необхідно забезпечити доступ до силабусів (описів) навчальних дисциплін не лише для внутрішньої аудиторії здобувачів освіти (система Moodle), але й для користувачів із зовні Запорізького національного університету, розмістивши їх на сайті університету, факультету або кафедри (<https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=9037>);
- Прикласти всіх можливих зусиль, зокрема через подання проєкту створення Центру колективного користування науковим обладнанням, для покращення матеріально-технічного стану лабораторного навчального та наукового обладнання;
- Англійська вебсторінка кафедри хімії, яка забезпечує ОП не витримує жодної критики, оскільки вона де-факто відсутня (https://www.znu.edu.ua/eng/university/departments/biology/depart/kafedra_khimiyi): це необхідно виправити. Не краща ситуація і з вебсторінкою факультету. тому рекомендовано запровадити англійську версію сторінки та сайту в цілому.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◁ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

+ акредитацію ОП

◁ умовну (відкладену) акредитацію ОП

◊ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР 10

A handwritten signature in blue ink, consisting of a stylized, cursive letter 'A' followed by a horizontal stroke.

Олександр ГОЛУБ